

Woensdag

den 12den Maart.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Vanwege den Gouverneur Generaal *ad interim* van Nederlandsch Indië, wordt bij deze kennis gegeven, dat Zijne Excellentie, op Donderdag den 13den dezer, algemeene audientie zal verleen, des voormiddags te 10 uren, in het Hôtel te Rijswijk.

BATAVIA, den 11den Maart 1834. Kapitein Adjutant,
C. DE SALIS.

INOFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, den 11den Maart 1834.

Door den Secretaris van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, de heer D. Lenting, zijn wij verzocht, om het onderstaand verslag van de op den 6den gehouden algemeene vergadering des Genootschaps, te verspreiden en te nemen:

Het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen hield in den avond van den 6 dezer, in deszelfs lokaal op een algemeene vergadering, welke door een groot aantal ter hoofdplaats aanwezige Leden werd bijgewoond. De Voorzitter D. Lenting, opende de vergadering met de herinnering, dat, hoewel in de twee laatste jaren geen algemeene bijeenkomst was gehouden, Besturende Leden niet werkloos waren geweest, als hebbende in het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen des Genootschaps belangstelling, en voorts, door de onvermoeide zorg en voorbeeldeloze belangstelling van het waardig Mede-besturend Lid en Secretaris des Genootschaps, den Heer J. van der Vinne, eene gestadige en levendige briefwisseling onderhouden met onderscheidene wetenschappelijke en geleerde personen, vooral in Europa, waardoor de werking des Genootschaps aanmerkelijk werd bevordert. De voorzitter gaf vervolgens de aanleiding op het houden van deze algemeene vergadering, welke was voorzien in de vacature van vier plaatsen in het Bestuur des Bestuurs, als zijnde de Besturende Leden, de Heeren J. de Puij en Mr. J. H. Tobias, reeds naar Europa vertrokken, en staande de Besturende Leden, de Heeren J. van Schoor en J. van der Vinne, de welke tevens Secretaris en Thesaurier des Genootschaps, op het punt waren derwaarts te begeven, en deed daarbij verslag van eene buitengewoon schikking in het Bestuur des Bestuurs, waarbij de voorzitter, op zijne aanbeveling, die door het Bestuur was aangenomen, in het belang des Genootschaps had, en het voorzitterschap opgedragen was aan den Heer Mr. P. Merkus, Raad van Nederlands Indië, Mede-bestuurder des Genootschaps, die dit mede in het belang des Genootschaps op zich heeft willen nemen. De afgetreden voorzitter proclameerde daarop den Heer Mr. P. Merkus, als voorzitter van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, en vergafte denzelfden met de aanvaarding dezer eervolle en gewichtige betrekking, en zich daarop wendende tot de in de vergadering nog aanwezige aftredende Bestuurders de Heeren J. van Schoor en J. van der Vinne, betuigde hij hun, zoo wel als de reeds vertrokken Bestuurders, de Heeren J. du Puij en Mr. J. H. Tobias, dank voor de aan het Genootschap bewezen diensten, in het bijzonder den Heer J. van der Vinne, in zijne betrekking als Secretaris en Thesaurier, uit naam der vergadering, de uitdrukking der warmste erkentenis aanbiedende voor de ongemeene en nooit genoeg te roemen diensten, door hem gedurende veertien jaren aan dit Genootschap verleend, waardoor hij zoo krachtig had medegewerkt om het uit eenen staat van kwijning en werkeloosheid, waarin het zich bevond, tot deszelfs tegenwoordigen staat van bloei en werkzaamheid te verheffen. De af-

trekzende voorzitter betuigde, en dit werd door den nieuw benoemden Voorzitter nader herhaald, dat het Bestuur hem niet dan met het uiterste leedwezen, en niet dan wijken kon voor den drang der omstandigheden, uit hun midden zag vertrekken, dat zij dit als een onherstelbaar verlies aan het Genootschap beschouwden, en zich alleen konden troosten in het vermoeden, dat de Heer van der Vinne, welken weer naar Java te zien terugkeeren, dat het wel de steun en het sieraad dezer maatschappij te zijn.

De nieuw benoemde voorzitter, daarop de werkzaamheden voortzettende, deed hulde aan de nagedachtenis van eenige, zoo wel corresponderende als gewone Leden, in den laatsten tijd door den dood aan het Genootschap ontvallen, in het bijzonder van den heer Mr. P. S. Maatje, oud-President, en Mr. G. Buyskes, oud-mede-bestuurder dezes Genootschaps, en stelde voorts, uit naam des Bestuurs, de volgende Leden aan de vergadering voor, om als Besturende Leden benoemd te worden, namelijk:

Den heer J. J. van Sprokkel, Raad van Nederlands Indië;
Den heer J. Tiedeman, Landschep te Batavia;
Den heer A. J. B. L. van den Raad van Justitie en ommegeand Register te Batavia; en
Den heer Mr. C. Visser, Lid van den Raad van Justitie te Batavia;

welke benoeming door de algemeene vergadering goedgekeurd zijnde, zoo zijn de bovengemelde Heeren als Besturende Leden des Genootschaps geproclameerd, en de laatstgemelde Heer, aldus tegenwoordig zijnde, door den Voorzitter aangesproken en vergezocht.

Nog gaf de Voorzitter te kennen, dat bij de komst van den tegenwoordigen Gouverneur Generaal *ad interim* den Heer J. C. Bisschop, toen Z. E. de waardigheid van Vice-President des Indische Regnering had aangenomen, Besturende Leden het van hunnen zijde aangeboden Denzelve het lidmaatschap van dit Genootschap aan te bieden, zoo wel als eene hulde aan den hoogen rang en de zeldzame kundigheden van Z. E., als in het belang en tot sieraad van deze instelling, als mede dat dit door Z. E. minzaam en belangstellend was aangenomen. Op voorstel des Bestuurs, bij monde van den Voorzitter, werden vervolgens de na te melden Heeren, als Leden des Genootschaps benoemd en geproclameerd:

Tot honorair Lid:

Z. E. de Heer W. Baron von Humboldt, Minister van Staat in Pruisen.

Tot Corresponderende Leden:

De Heer Baron de Terussac, te Parijs;
De Heer de Moleon, te Parijs;
De Heer Baron van Derfelden van Hinderstein, te Utrecht;
De Heer J. van Ouwkerk de Vries, te Amsterdam;
De Heer Werninck, Nederd. Predikant te Londen;
De Heer P. J. Cretschmar, Hoog-leeraar te Frankfurt a. m.;
De Heer J. B. de Jonge, Hoog-leeraar te Middelburg;
De Heer G. J. van der Linde, te Rotterdam;
De Heer Barlsen, Hoog-leeraar te Berlijn;
De Heer E. Jacquet, te Parijs;
De Heer Schellet, Chir. Majoor in Nederland;

Tot gewone Leden:

De Heer C. S. R. Wynmalen, te Passareoeng;
De Heer C. P. Lammers van Toorenborg, Predikant te Makassar;
De Heer W. H. Medhurst, Zendeling te Batavia;
De Heer J. Goldmân, Assist. Resident te Soedjenagoro;
De Heer J. F. Doornik, Assist. Resident te Batavia;
De Heer Mr. D. T. W. Pietermaat, Resident van Samarang;
De Heer M. Francis, Resident van Padang;
De Heer H. A. van Henriët, Luitenant Kolonel;
De Heer J. D. G. Schaap, Hoofdkommissie ter Algemeene Secretarie;
De Heer N. Pluim Mentz, Predikant bij de Hervormde Gemeente te Batavia;
De Heer L. G. J. G. Schönermarck, Kapitein der gene-

De Voorzitter deelde daarop nog een aantal bijzonderheden, aan de algemeene vergadering mede, betrekking hebbende zoo wel op de onder handen zijnde werkzaamheden des Bestuurs en deszelfs plannen voor de toekomst, als op aanzienlijke geschenken, bij het Genootschap ontvangen in boeken zoo wel als in voorwerpen voor het Museum, voornamelijk door de goedgunstigheid en belangstelling van het Gouvernement, waarvoor openlijke dank werd betuigt, alsmede andere onderwerpen van meer huis-houdelijken aard, en na dat de Voorzitter de belangen des Genootschaps aan de ijverige medewerking en ondersteuning van alle de Leden had aanbevolen, op dat het hooge doel daarvan » tot nut van het algemeen » meer en meer bereikt worde, is deze algemeene vergadering gesloten.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

Te Nijmegen is den 7den November, in den ouderdom van 79 jaren, overleden de Heer *Ulrich Huguenin*, Generaal Majoor, Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, corresponderend Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut en van meer andere geleerde Genootschappen: een man, die zich door uitgebreide bekendheid met de krijgs- en wiskundige wetenschappen onderscheidde en eenige belangrijke geschriften daaromtrent heeft in het licht gegeven.

In de *Rotterdamsche Courant* leest men, onder dagteekening van den 11den November:

» Aan de scheepstimmerwerf *Rotterdams Welvaren*, is heden geregeld van stapel geloopt het fregatschip *Rhoon en Pendrecht*, gekocht en geheel afgebouwd, in het bijzonder voorzien van ruime en lichte inrigtingen voor passagiers, groot 1260 tonnen, gebouwd voor rekening van de Heeren A. van Hoboken en Zonen, door den bouwmeester B. de Hoog; het zal in de volgende maand December naar Batavia vertrekken.

» Voor dezelfde rekening is op nieuw de kiel gelegd voor een fregat, ter grootte van 1000 tonnen, genaamd *India*."

Een der ons laatst bekend geworden nummers van de Brusselsche *Emancipation*, die in den geest van het Belgische ministerie geschreven wordt, behelst het volgende: » De Majoor Lecharlier heeft, op zijn verzoek, zijn ontslag uit de Belgische dienst erlangd, om voor de zaak der Portugesche grondwetsgezinden te gaan strijden. Hij is gemachtigd, om een korps scherpshutters op te rigten. De manschappen, die in dit korps toegelaten willen worden, moeten een behoorlijk paspoort uit de Belgische dienst, of wel een getuigschrift, dat zij aan de wetten omtrent de nationale militie voldaan hebben, kunnen vertoonen. Het is aan den Majoor Lecharlier verboden, om onder wat voorwendsel ook, Belgische deserteurs in dienst te nemen. Het algemeene depôt van dit korps zal te Ostende gevestigd zijn, maar de officieren daarvan zullen ook manschappen te Gent, Antwerpen, Brussel en Luik aannemen. Vóór de inscheeping der aangeworven manschappen, zal nog eene wapenschouwing daarover worden gehouden, met het bepaalde doel, om zich te overtuigen, of zich onder hen ook deserteurs bevinden."—Andere Belgische bladen hebben van de aanwerving van 3000 man voor Don Pedro in België gesproken, maar bij die gelegenheid hunne Regering beschuldigd, dat zij een deel der manschappen van het staande leger, met of tegen hunnen wil, onder dit korps wilde steken.

FRANKRIJK.

Volgens berigten uit Parijs van den 3den November, heeft dien dag de wapenschouwing van de nationale garde der hoofdstad, ter eere van Vorst Leopold, toen aldaar met zijne gemalin aanwezig, in goede orde plaats gehad. Men verzekert, dat omstreeks de helft der dienstdoende manschappen bij deze gelegenheid opgekomen is. De pogingen der tegenpartij, om deze wapenschouwing te doen mislukken, schijnen slechts weinig invloed te hebben gehad. Men had van dien kant allerhande hatelijke aanmerkingen tegen Vorst Leopold en diens vroegere loopbaan gemaakt, en daaruit afgeleid, dat het voor de Parijsche burgers eene vernedering was, van in de wapenen te moeten verschijnen, enkel om aan dien Vorst eenige verstrooijing te verschaffen. Ook had men beweerd, dat Vorst Leopold in den schouwburg met eene Russische ridderorde was verschenen, waarmede hij wegens zijne deelneming aan de veldtogten van 1814 en 1815 tegen Frankrijk was begiftigd. Het ministeriele *Journal de Paris* heeft, in antwoord daarop, verzekerd, dat de Prins Leopold van Saksen-Koburg niet bij den veldslag van Waterloo tegenwoordig is geweest, en bij de wapenschouwing van den 3den heeft men niet onopgemerkt gelaten, dat hij geene, dan de Fransche en Belgische ridderorden droeg.

De Fransche Regering schijnt werkelijk beducht te zijn, dat de Hertogin van Berry op nieuw in Frankrijk zal trachten door te dringen. In eenen brief uit Pau, door den *Indicateur de Bordeaux* medegedeeld, wordt daaromtrent het volgende gemeld.

» Onze Prefekt heeft van den Minister van Binnenlandsche zaken eenen brief ontrangen, waarin hij verwittigd wordt, dat [de Hertogin] Carolina van Berry, alsmede de Heeren Clouet, Laroche-Jaquelin en verscheidene andere, onlangs uit Portugal vertrokken officieren, het voornemen hebben, om zich in den ontrek van Bayonne aan wal te laten zetten, en door het departement der Neder-Pyrenaeën heen, naar de aan de Middellandsche zee gelegen gewesten te reizen.

» Terstond na het ontvangen van dit berigt zijn de noodige bevelen afgezonden tot het houden van een stipt toezigt langs de grenzen, zijnde tevens voorgeschreven, om zich van de echtheid der passen van alle reizigers, zoo veel mogelijk, te overtuigen."

De *Ami de la Charte*, welk blad zich door overdrijving onderscheidt, behelst in zijn nummer van den 31sten October het volgende:

» Het naauwkeurig toezigt, dat thans ten aanzien der reizigers, op uitdrukkelijken last van den Prefekt der Vendée, gehouden wordt, is het gevolg van ministeriele voorschriften, die aan alle de Prefekten gegeven schijnen te zijn.

» Vermoedelijk bevindt Mevrouw Lucchesi-Pally zich thans in Frankrijk en tracht de Regering haar op het spoor te komen. Men verzekert ons stellig, dat zij in de Vendée is, en spreekt zelfs van eene nieuwe proclamatie, die in haren naam, of in dien van Hendrik V is opgesteld. Daar echter ons daarvan niets bepaalds gebleken is, deelen wij deze berigten slechts in eenen twijfelachtigen vorm mede.

» De hoofden van de partij der Legitimisten beroemen zich onder elkander, dat de nieuwe opstand, die thans wordt voorbereid, uitgestrekter en beter berekend dan de vorige zal zijn. Zij spreken van de mogelijkheid, om eensklaps 30,000 man te velde te brengen."

DUITSCHLAND.

Volgens brieven uit Weenen van 26 October, zou de Hertogin van Berri van de Oostenrijksche Regering de vergunning erlangd hebben om haar verblijf in de Oostenrijksche Staten te vestigen, met uitzondering van Weenen, van Italie en van het kustland. Men beweerde dat zij in de omstreken van Brünn een landgoed zou gaan bewonen. Dit berigt strekt op nieuw tot wederlegging van de zonderlinge geruchten wegens eene landing der Hertogin, welke blijkens het bovenstaande, in Frankrijk verspreid worden.

POLEN.

Het *Journal de Francfort* deelt het volgende mede:

„Onze correspondent in Polen zendt ons onderstaande bijzonderheden, welke de volle oplettendheid onzer lezers waardig zijn."

„Daar de jongste debatten, die in de kamer der gemeenten van Engeland hebben plaats gehad, op nieuw de publieke aandacht op de Poolse zaken gevestigd hebben, zal het niet zonder nut zijn, eenige omstandigheden te herinneren, die door sommigen waarschijnlijk vergeten, bij vele anderen misschien onbekend, en heden vooral van hoog staatkundig belang voor allen geworden zijn."

„Toen in 1812 Keizer *Alexanders* zegevierende legers het groot-hertogdom Warschau bezet hadden, toen later het overschot der Fransche armee op den linker Rijnsoever terug gedrongen was, verloren zelfs de meest verhitte gemoederen al hunne hoop op een herstel van het koninkrijk Polen, want hun verstand zeide hun dat, door de kracht der dingen alleen, de eenige vraag nog overbleef, of de staatkundige toestand in 1806, te weten de vereeniging met Pruissen, hersteld zou worden, dan of Keizer *Alexander*, het regt van overwinnaar doende gelden, dat groot-hertogdom in het Russische rijk zou inlijven. Maar, in afwachting der oplossing van dit vraagstuk, was de heerschende meening onder de inwoners, dat het land in de Staten van eene der twee naburige Mogendheden ingelijfd zou worden."

„Verscheiden Pruisische beambten, onmiddellijk na den slag van Leipzig, woningen voor zich te Warschau hebbende doen inrigten, diende deze omstandigheid, om ingang te verschaffen aan het gerucht, dat het *statu-quo* van 1806 stond hersteld te worden, en juist de terugkeer van een Duitsch bestuur was hetgeen meest gevreesd werd. De centrale departements-raad, gelijk ook al de overige departementen, stemden dus eenpariglijk tot het opstellen van een adres, bij hetwelk Z. M. gebeden werd het groot-hertogdom Warschau met het Russische rijk te willen vereenigen en aldus te verhoeden, dat eene Slavonische bevolking aan eenen Duitschen vorst ten deel viel."

„Prins *Adam Czartoryski*, gekozen om de tolk van de wenschen der natie bij Keizer *Alexander* te wezen, verklaart des te meer gezind te zijn om die zending te vervullen, daar, volgens zijne innige overtuiging, Polen niet gelukkig zijn kon, dan door deszelfs naauwe vereeniging met het Russische rijk."

„Daar intusschen eene ziekte, door welke Prins *Czartoryski's* moeder aangegrepen werd, zijne onverwilde afreis verhinderde, was het de gewezen procureur-generaal *Szaniawski*, die met de aanbidding van het bedoelde adres belast werd. Te Friburg, in Brissgau, werd hetzelfde den Keizer overhandigd, en kort daarna verscheen Prins *Czartoryski* insgelijks in het hoofdkwartier, om *Szaniawski's* pogingen te ondersteunen. Keizer *Alexander* nogtans het oogenblik niet geschikt achtende, om zijne bedoelingen ten opzichte van Polen bekend te maken, verschoof zijn antwoord tot op het einde van den veldtogt."

„Veroorlooft een zoo plegtige slap nog wel in twijfel te trekken, dat de Polen zich, onvoorwaardelijk en op bescheidenheid, aan Keizer *Alexander* hebben overgegeven, niet alleen als overwinnaar, maar ook als den Souverein hunner keus."

„Het is uit eigen beweging en tegen alle verwachting aan, dat Keizer *Alexander* een koninkrijk Polen herstelde, dat hij aan hetzelfde afzonderlijke instellingen, bloeiende geldmiddelen en het schoonste leger schonk, hetwelk het immer bezeten heeft."

„Bedenkt men nu dat, tot loon dier onberekenbare weldaden, Z. M. Keizer *Alexander* en deszelfs doorluchtige opvolger met de zwartste ondankbaarheid betaald geworden zijn, en dat de vaderlijkste bedoelingen der regering slechts lagen laster en een aanhoudenden geest van tegenkanting ontmoet hebben, welke eindelijk de omwenteling met derzelver euvelheden en ellenden heeft aangebragt, zoo zal men weten op welken prijs te schatten zijn, de declamatie dier zoogenaamde voorstanders van Polen, die instellingen en eenen staatstoestand terug eischen, welken zelfs het Weener congres nimmer aan dat land had gewaarborgd."

In Griekenland hebben weder eenige verontrustende woelingen plaats gehad. Een bericht uit München van den 23sten oktober, behelst daaromtrent de volgende bijzonderheden:

„Sedert eenige dagen zijn hier geruchten in omloop van eene in Napoli ontdekte zamenzwering, welke volgens Fransche berichten tegen het leven van Koning Otto zou gerigt geweest zijn. Hetgeen wij daaromtrent uit goede bronnen weten, is het volgende:

„Reeds sedert eenigen tijd werden door eene welbekende partij opzettelijk geruchten nopens bedoelingen en maatregelen des Regentschaps verspreid, welke ten doel hadden de gemoederen op de noodzakelijkheid eener verandering in het Regentschap voor te bereiden. Kort daarop vielen aan het Regentschap brieven in handen, die een jong mensch, als tolk uit Beijeren mede gekomen, en sedert als chef de bureau aangesteld, naar de verschillende provincien geschreven had, en waarin de raad gegeven werd, om in de gewesten talrijke adressen aan den Koning van Beijeren te onderleekenen, ten einde denzelven te verzoeken, dat hij twee van de leden des Regentschaps, als voor Griekenland ongeschikt, terug roepen, en alle magt op den derden, die alleen achten zou blijven, vereenigen mogt. De schrijver dezer brieven werd dadelijk in hechtenis genomen; zijne papieren werden verzegeld; en na gedaan onderzoek besloot men, hem uit de dienst te ontslaan en naar Beijeren terug te zenden. Werkelijk is hij reeds te Triest aangekomen, en houdt aldaar quarantaine.

„Tevens verneemt men, dat deze intrigue [want het is meer eene kuiperij, dan eene zamenzwering] zich verder uitgebreid, en, in haren laatsten vorm, ook ten doel gehad heeft, om den Koning voor meerderjarig te verklaren en hem, natuurlijk onder de leiding der factie, dadelijk zijne Regering te doen aanvaarden; inusschen is omtrent dit laatste ontwerp nog niets naders bekend geworden; alleen weet men, dat bijna alle de opperhoofden der badoelde partij, die aan de rust van Griekenland een onverzoonlijken haat schijnt gezwooren te hebben, daarin betrokken, en 24 derzelve, waaronder Kolokotroni en Koliopulos, in hechtenis genomen zijn.

„Aan de noordelijke grenzen van het Koninkrijk zouden ook onlusten uitgebarsten zijn, tot demping waarvan eene afdeeling Beijersche troepen met eene batterij, onder bevel van den kapitein von Schnitzlein, is opgerukt; of evenwel deze bewegingen met de bovengemelde heimelijke woelingen in verband staan, is voor het tegenwoordige nog niet bekend.”

MENGELINGEN.

VERWOESTINGEN DOOR DE PEST AANGERIGT.

In de jaren 1346 tot 1348 was een aanzienlijk deel der aarde een schouwtooneel der vreeselijkste verwoestingen. Heerlegers van sprinkhanen overdekten vele landen, rigtten overal de grootste verwoestingen aan, en waren de voorboden van de plaag, die weldra een gedeelte der wereld zoude bezoeken. Herhaalde aardbevingen en schadelijke dampen gingen de pest vooruit en weldra vielen hare slagtoffers. De gewone meening is, dat koopvaardijsehopen haar in Europa overbragten. Deze vreeselijke geesel der menschheid trok over de geheele oppervlakte des aardbols heen, en sloeg in stad en land wel het derde deel der bevolking neder. Geene verschooning voor menschen en dieren. Groote steden waren aan kerkhoven gelijk, en dooden werden door stervenden ten grave gesleept. Men zag ten hemel op, en vondt daar ook onheilvoorspellende teekenen, die het ongeluk nog vergrootten. Bijna in geheel Azie lagen de velden woest en onbebouwd. Hij, die de pest ontkwam, kwam door honger om.

De aansteking was algemeen. Om slechts van Europa te spreken; in Londen telde men 50,000 slagtoffers der pest, in Florence 6000, in Lubek 90,000, in Basel over de 60,000. Meer dan 500 dooden werden dagelijks alleen uit het Hotel-Dieu te Parijs gedragen. Venetie verloor bijna alle hare inwoners. De edelen van den grooten Raad, 550 in getal, smolten tot 380 weg. De Doge, Andreas Dandolo, dloep bedroefd over zijn in een akelig woestijn veranderd Vaderland, riep nieuwe inwoners naar Venetie, hen tot dat einde de voordeeligste privilegien toestaande.

De Senaat van Bern wilde de jonge lieden van die plaats, aan de hen benaauwende akelige doodstooneelen onttrekken, en zoud hen ten dien einde, onder een groot geleide van muzikanten, naar het schoone Sinnerdal. » In plaats van u te bedroeven », zeiden de jonge lieden, » komt liever deel nemen aan onze feesten, en verheug u met ons, dat gij den pestdood zijt ontkomen.”

In vele steden van Itallio, schrijft Boccacius, dachten de meesten slachtes aan wijn, zang en voldoening van alle kunne lusten; ja, vrees en zorg waren geheel verbannen, daar men daecht, dat dit het beste behoedmiddel tegen de aansteking was. Doch buiten deze voorbeelden, was de verslagenheid algemeen. Veler blik was alleen op het graf gevestigd, en alle scheenen reeds voor den vreeselijken regterstoel der Godheid te staan. Rondom hoorde men niet dan zuchten en klagten. Een godsdienstige schrik greep alle door de openbare ellende ter neer geslagene gemoederen aan. Zij waanden in dezen nood de voorbode van den ondergang der wereld te zien. Eene verkeerd uitgelegde zinsnede uit de Openbaring versterkte hen in dit bijgeloof. De krijgslieden, alleen op huane eigene zekerheid bedacht, verzuimden de verdediging van den staat; de akkerbouw rustte, en in plaats van nuttige werkzaamheden, zag men mannen en vrouwen, die zich vreeselijken geesselden; kortom het was, als of de eerste bazuin van het laatste oordeel zich reeds had doen hooren, om alle volken der aarde op te roepen. Doch de gierigheid van eenige grooten scheen in deze ongelukken niet te zijn bezadigd, en als of de pest geen menschen genoeg had weggemaaid, werden nog de Joden met bloeddorstige woede vervolgd; onder voorwendsel, dat

zij de toen heerschende ellende hadden veroorzaakt. In Frankrijk, Duitschland en Italie werden zij in grooten getale door het woedende volk verbrand.

Egypte had in dien tijd een even zoo verschrikkelijk aanzien; hetzelfde was toen het ongelukkigste land op aarde. Pest en hongersnood woedden daar te gelijk. De verschrikte Egyptenaren geloofden, dat booze, uit de puinhoopen van oude steden opgestegene geesten, de lucht hadden vergiftigd. De hongersnood steeg tot zulk eenen vreeselijken graad, dat de menschen zich met krengen verzadigden, en moeders hunne eigene kinderen verscheurden. Door eenen vreemden Heer als slaven behandeld, door zoo vele onheilen geheel ter neder gedrukt, verloren de Egyptenaren tot zelfs de herinnering aan den roem van hunne voorvaderen.

Te midden van alle deze wederwaardigheden, vermeerderde de mensch nog de middelen om zijns gelijken te vernietigen: het buskruid werd uitgevonden.

DE NAAMLOOZE VISCH.

In de Tweed is een visch gevangen, zoo als geen der visschers er nog immer een had gezien, waarom zij hem ook geen naam te geven wisten. Hij was ongeveer vijf voet lang; zijn kop onmatig groot, en breeder dan dien eens buffels, van voren gezien heeft hij gelijkenis met het aangezicht van eenen leeuw. De bek is zeer wijd, de kiewen zijn sterk, de tanden echter betrekkelijk klein. Het lijf is rond, loopt kegelvormig uit, staat echter in geene verhouding met de grootte van den kop. Beneden den kop zijn twee groote zakken door welke hij ademt. Onder de borst staan twee vinnen die naar eene hand gelijken, of naar vijf door eene huid verbonden vingeren. De huid heeft geene schubben en de kleur zweemt naar die der schildpad-schaal. Naar plaat-afbeeldingen te oordeelen van den monnik-visch, die aan de kust van West-Indien gevangen wordt, gelijkt hij op dezen het meest.

GEBRUIK DER GLASRUITEN.

Men vindt geene grondige bewijzen van het gebruik der glasruiten dan na de derde of vierde eeuw. Te dier tijd, en zelf lang daarna, werd dit middel alleenlijk gebezigd voor de kerken en openbare gebouwen. In Schotland trof men, tot omstreeks het einde der vijftiende eeuw, zeer zelden vensterramen met glasruiten aan. Men gelooft, dat eerst onder de regering van Jacob I het gebruik van glasruiten ook voor landhoeven werd aangewend. In het jaar 1661 waren de buitenplaatsen nog met geene glasruiten in de vensterramen voorzien, die nog slechts in de bovenverdiepingen van het Koninklijke paleis werden aangetroffen, naardien men gelijkvloers niet dan blinden had. Het gebruik van glasruiten kwam onder de regering van Hendrik VIII algemeen in zwang. Heden ten dage zijn in Engeland alle vensterramen, tot zelfs die der geringste hut, van glasruiten voorzien; de vervaardiging derzelve verschaft daar te lande werk aan meer dan vijftig duizend arbeiders, en levert in opbrengst eene waarde van twee millioen ponden sterling.

(Conversations-Blatt.)

ADVERTENTIE.

Ten politie kantore zijn gedeponeerd drie vaatjes boter, waar van de eigenaar onbekend is.

De ondergeteekende, Resident van Batavia, roept derhalve een ieder op, die vermeenen mogt daarop aanspraak te hebben, ten einde zijn regt ten kantore van hem Resident, binnen den tijd van acht dagen te bewijzen; zullende na ommekomst van dit tijdvak over de boter worden beschikt, ten nutte van het chineesch hospitaal.

BATAVIA,
den 10den maart 1834.

De Resident voornoemd,
VAN CATTENBURCH.

—Wordt mits deze bekend gemaakt, dat in deze residentie, over de afdeelingen Sourabaija en Grisse, de eerste termijn van de belasting der verponding over het jaar 1831, zal moeten worden betaald, gedurende de maanden Mei en Junij aanstaande of zoo veel vroeger, gerekend van Maart, als de belanghebbenden dit zullen verkiezen; zullende tot de ontvangst daarvan worden gevaceerd, als:

Te Soerabaija, op het kantoor van den kollekteur der landelijke inkomsten, ingevolge art. 50 van de ordonnantie op dat middel, en

Te Grisse, op dat van den assistent resident aldaar, dagelijks van 'smorgens acht tot des namiddags een uur, (zon- en feestdagen uitgezonderd).

De betaling van de tweede termijn, ingevolge resolutie van den 28sten Junij 1828 no. 36, voor ultimo December moettende geschieden, zoo zal nader de tijd worden bekend gemaakt wanneer men tot de ontvangst van die belasting zal kunnen vaceren.

SOERABAIJA,
den 22sten Feb. 1834.

De Resident voornoemd,
H. J. DOMIS.

—De resident van Soerabaija, maakt bij deze bekend, dat krachtens resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal in Rade, dd. 21 Maart 1832 no. 24, tot de ontvangst der belasting op het aanhouden van wagens en paarden over het loopende jaar 1834, welke in eens zal moeten betaald worden, aan het kantoor van den kollekteur der landelijke inkomsten alhier, en voor zoo verre de afdeelingen Grisse, Madura, Sumanap en Bawean aangaat, aan de kantoren van de respective assistent residenten al-

daar, zal worden gevaceerd, van des morgens 8 tot des middags 1 uur, (zon- en feestdagen uitgezonderd), te rekenen van den eersten tot en met den laatsten Maart aanstaande; zullende wanneer de belasting binnen den even-gemelden tijd niet is voldaan, op de nalatigen in deze, werden van toepassing verklaard, de poenaliteiten bij de wet bepaald.

SOERABAJA,
den 22sten Feb. 1834.

De Resident voornoemd,
H. J. DOMIS.

—De ondergeteekende Resident der Preanger Regentschapen, maakt bij deze bekend, dat aan de monding van de rivier Tjiwaroe, aan den zuidkust der Wijnkoopersbaai, district Djampang Koelon in deze residentie, aan zee-strand zijn gevonden, de ondervolgende goederen, als:

1 gebroken sextant, 40 hengsels, 2 ijzeren domme-krachten, 4 ijzeren pennen, 6 ijzeren sporen, 17 scheer-messen, 20 scharen, 2 ijzeren vorken, 6 sleutels, 18 bossen ganzenveeren, 1 rood buisje, 1 stuk zeildoek, 1 stuk nankin, 88 ponden ijzer (eenige oude spijkers daar-onder begrepen), 1 bendijwiel, 1 defect tuig voor de bendij, 1 paar versletene laarsen, 1 haladoek, 2 stukken wit linnen en 1 tippen lepel.

Alle degenen die vermeenen eenig regt, aanspraak of preten-tie op de hierboven vermelde goederen te hebben, worden bij deze verzocht zich binnen 6 weken aan den ondergetee-kende daaromtrent te adresseren, aanwijzende zoodanige bewijzen, als tot staving van hun regt daarop zal dien-stig geoordeeld worden, daar ingeval niemand zich voor deze goederen in den loop van den hierboven bepaalden tijd mogt opdoen, met dezelve ingevolge bestaande ver-ordeningen omtrent zee- en strandvonden zal worden gehandeld.

TIANJOK,
den 1sten Maart 1834. *De Resident voornoemd,*
O. C. HOLMBERG DE BECKFELT.

—Op den 1sten Maart 1834, is door de opgezetenen van Passekan, aan het noordstrand bij de monding van de ri-vier Telok, in zee, opgevischt en te Indramajoe opge-bragt, een vierriemsjol, zonder roer, lang 15 voeten oversteven, buitenboord zwart met een rooden gang, en binnenboord tot aan de doften groen geschilderd; er be-vond zich slechts een roerriem in gemelde jol.

De eigenaar daarvan wordt mitsdien opgeroepen, om te-gen betaling van het opvischkon gemelde jol terug te erlangen.

INDRAMAJOE, *De Assistent Resident van Indramajoe,*
den 3den Maart 1834. J. B. BENOIT.

EDICTALE CITATIEN.

Pro deo. Alzoo president en leden in den raad van Justitie te Samarang, bij notulen in dato 19 dezer, op het daartoe door den procureur Willem van Blommestein, als gemachtigde van het kollegie van weesmees-teren dezer stede, in hunne kwaliteit als desolate boe-delkamer en als zoodanig administrerende de boedels van wijlen Pierre Joseph Recour de Moruniere en Cor-nelie van Muyen, gedaane verzoeken, tegen de niet ge-compareerde pretendenden hebben verleend het tweede de-faut en geadmitteerd tot het doen eener derde citatie, tegen den 2den april 1834, ten einde de defailleren-de pretendenden, als nog hunne vermeende actien te in-stituieren en wijders te zien dienen van intendit en pro-cederen tot het judicium van preferentie en concurrentie, als dan te hooren verzoeken dat de niet gecompareerde pretendenden zullen worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en ge-zworen exploitateur bij den raad van justitie voornoemd, mits dezen voor de derde maal dagvaard, allen en een iegelijk die eenige actie of pretentie op en tegen de voornoemde boedel vermeenen mogten te hebben, om op woensdag den 2den april 1834, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemachtigde te compareren ter openbare rolle van gemelden raad, ten einde aldaar het tweede defect te purgeren, en als nog hunne pretentie aan te geven, te verifiëren, en wijders te zien dienen van inten-dit, daarna te hooren verzoeken dat de niet gecompareer-de pretendenden zullen worden opgelegd, een eeuwig stil-zwijgen en voorts te procederen tot het judicium van pre-ferentie en concurrentie.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, voor de puije van het raadhuis te Samarang, den 26sten februarij 1834.

De deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

—Alzoo president en leden in den raad van justitie te Samarang, bij notul in dato 19 dezer, op het daartoe door den procureur Willem van Blommestein, als gemag-tigde van het kollegie van weesmeesteren dezer stede, in hunne kwaliteit als desolate boedelkamer en als zoodanig administrerende den boedel van wijlen Jan Willem Fre-derik Scherpingh, gedaane verzoek, tegen de niet gecom-pareerde pretendenden hebben verleend het tweede defect en geadmitteerd tot het doen eener derde citatie, tegen den 2den april 1834, ten einde de defaillerende preten-denden als nog hunne vermeende actien te instituieren en wijders te zien dienen van intendit, en procederen tot het

judicium van preferentie en concurrentie, als dan te hooren verzoeken dat de niet gecompareerde pretendenden zullen worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en ge-zworen exploitateur bij den raad van justitie voornoemd, mits dezen voor de derde maal dagvaard, allen en een iegelijk die eenige actie of pretentie op en tegen den voor-noemden boedel vermeenen mogten te hebben, om op woensdag den 2den april 1834, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemachtigde te compareren, te openbare rolle van gemelden raad, ten einde aldaar het tweede defect te purgeren en als nog hunne pretentie aan te geven, te verifiëren en wijders te zien dienen van in-tendit, daarna te hooren verzoeken dat de niet gecompareerde pretendenden zullen worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen, en voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, voor de puije van het raadhuis te Samarang, den 26sten februarij 1834.

De deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

—*Voor den lande.* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad Mr. Carl Kullman, R. O., voor en van wege het gouvernement van Nederlandsch Indie, in dato 19 dezer, gedaane verzoek hebben verleend citatie bij edicte ad valvas curiae, op en tegen elk en een iegelijk, die vermeenen mogten eenig regt, van eigendom te hebben, op zeker steenen huis, staande op gouvernements-grond gelegen twee en half paal, bezuiden de hoofdnegorij Ra-bang, waarvan de eigenaar onbekend is;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder gezworen exploitateur bij den raad van justitie alhier, deze dagvaard, elk en een iegelijk, welke zouden ver-meenen eenig regt van eigendom te hebben op de boven-genoemde vastigheid, om op woensdag den 9den april 1834, des morgens te half acht ure, ter openbare rolle van gemelden raad, in persoon, dan wel bij gemachtigde te compareren, ten einde hun regt aan te geven, te verifiëren, en voorts te procederen als naar regten, sub poene, dat aan de non-comparanten een eeuwig stilzwijgen zal worden opgelegd, en dat voor het profijt van dien, of bijgebreke van eene deugdelijk bevondene aanspraak, de meergemelde vastigheid, bij publieke vendutie zal worden verkocht, en het rendement derzelve ad opus jus habentium, in 'slands kas worden gestort.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, voor de puije van het raadhuis te Samarang, den 26sten februarij 1834.
De deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

—*Pro fisco.* Alzoo President en leden in den raad van Justitie te Batavia, op het daartoe door den Fiskaal bij denzelven raad Jacobus Cornelis Schmidt, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indie, gedaane verzoek, hebben verleend het eerste defect en admittasie tot het doen eener tweede citatie bij edicte ad valvas curiae, op en tegen alle die genen die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op eene somme van f 460 koper, zijnde het zuiver rendement van drie en twintig bollen bengalische amfoen, die door de bemabten der recherche bij de inkomende en uitgaande regten gevonden zijn, in eene kist door zeewater beschadigd, op de klip-pen nabij de duizend eilanden, alwaar dezelve door den eigenaar verlaten waren, blijkbaar om ontdekking van de-kerij voor te komen.

Zoo is het dat ik ondergeteekende deurwaarder en ge-zworen exploitateur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de tweedemaal dagvaard, allen en een iegelijk welke zouden vermeenen eenig regt, aanspraak of pretentie te hebben op het hier bovenvermelde rendement van f 460 kopergeld, om op donderdag den 17 april 1834 desmor-gens ten acht uren precies, ter openbare rolle van meermelden raad in persoon, dan wel bij gemachtigde te compareren, ten einde het eerste defect te purgeren, en als nog te hooren refereeren aan de op den 6 maart jl. gediende citatie tot confiscatie van meermelde penningen, daar tegen te antwoorden, en voorts te procederen als naar regten, sub poene tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen wor-den verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken en hen deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd van de puije van het raadhuis te Batavia op den 7 maart 1834.

De eerste gezw. expt. bij den raad voorn.
SCHOUTEN.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Pro Fisco. Verkoop op regterlijk gezag. In den loop van deze maand, ter rekwisitie van Jacobus Cornelis Schmidt Fiskaal bij den Raad van Justitie R. O. tevens waarnemende het regt der Hooge Overheid voor den landraad der stad en voorsteden van Batavia, zal door den deurwaarder bij genoemden landraad, ten overstaan van eene commissie

(Zie verder het bijvoegsel.)

WOENSDAG den 12den Maart 1834.

nie dezelven, bij wege van executie publiek worden verkocht, de oeffervolgende percelen, wegens achterstallige verpanding, over de jaren 1825 tot en met 1831.

Voor rekening van *Nieuw Sijda*.

1°. Zeker erf, zijnde een gedeelte uit een meerdere partij, bebouwd met twee steenen padakken met pannen gemaakt, staande en gelegen buiten deze stadspoort Diest, een weinig beoosten de rivier Crocot, of in het westerveld, het vierde deel van het blok M, sub no. 187, bij de verpanding doorlopende onder no. 3427.

2°. Zeker erf, bebouwd met een defect huis, zamen-
gesteld van steen en bamboes, waarvan een gedeelte in-
gestort, staande en gelegen wat buiten deze stadspoort Diest,
in het westerveld, het 6de deel van het blok Q, sub no.
407; bij de verpanding doorlopende onder no. 3428.

3°. Zeker stuk ledig erf, gelegen omtrent een kwart
uur gaans, buiten deze stadspoort Diest, in het westerveld,
het 6de deel van het blok R, sub no. 270, bij de ver-
panding doorlopende onder no. 3430.

4°. Zeker stuk ledig erf, gelegen omtrent een kwart
uur gaans buiten deze stad, tusschen den overwatersweg
de rivier Crocot, of in het westerveld, het 6de deel van
het blok O, sub no. 271, bij de verpanding doorlopende
onder no. 3430.

Voor rekening van *Nieuw Djamia*.

5°. Zeker stuk ledig erf, gelegen buiten deze stadspoort
Diest, in het westerveld, het 6de deel van het blok P,
sub no. 97, 98, 110, 111 en 186, bij de verpanding door-
lopende onder no. 1786.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig recht, actie of
vordering op voorschreven vastigheden, zoude willen pre-
tendeeven, en zich opmaken tegen gemelde executie of ver-
koop, die come en make het mij ondergeteekende bekend.
De *Wettelijke Voord.*
Batavia, 11den Maart 1834.

—Pro ioco. Op woensdag den 12den Maart 1834, zullen
mede worden verkocht 50 stuks heele en 70 stuks halve
kobangs, welke door de beampten der recherche zijn
aangehouden.

De *Wettelijke Voord.*
Batavia, 11den Maart 1834.

—Uit de hand te koop, de gebouwen in de binnen Nieuw-
portstraat, thans geoccupeerd door de heeren *Watten-
berg, Hipp en Zimmerman*, en *Veldman, le Conge en*
te bevragen bij

THOMPSON, ROBERTS & CO.
Batavia, 8 Maart 1834.

Te koop, de landen Assam en Tientiga, alsmede de
op Molenvliet behoorende aan

Dr. POPKENS.
De *Wettelijke Voord.*
Batavia, 11den Maart 1834.

De *Wettelijke Voord.*
Batavia, 11den Maart 1834.

GEBOORTEN.

—Een echtgenoot beviel heden avond van een voor-
spoedig van een dochter.

H. S. VAN SON.
Batavia, den 8sten Maart 1834.

—Een val van eenen zoon, J. A. van Alphen, geliefde
echtgenoot van *J. A. van Alphen*.

STAMMER.
Batavia, 7 Maart 1834.

—Een heden beviel voorspoedig van een dochter, L. C.
van *Fransjeant*, geliefde huisvrouw van

F. H. SMULDERS.
(Residentie Bantam) den 1den Maart 1834.

—Heden verloor voorspoedig van eenen zoon, de echt-
genoot van

L. BOUT.
Batavia, 5 Maart 1834.

—Een val van eenen zoon, de geliefde echtgenoot van
L. CHASTEAU.

Batavia, den 1den Maart 1834.

—DIED.] On the 5th instant, Mr. William John Craig.

NAGELATEN BOEDEL.

Debetoren en crediteuren in den boedel van wijlen *L.
P. van der*, worden verzocht aangifte of betaling te doen,
binnen den tijd van zes weken, gerekend van heden aan
de ondergeteekenden, alsmede diegenen voor wie de over-
ledene zich als borg mogt geïnterponeerd hebben, zich van
anderen te voorzien.

De *geassumende executeuren*,
GRISSE, C. A. F. LOTH.
26 Februarij 1834. F. VAN TEIJLINGEN.

Debetoren en crediteuren in den boedel van wijlen *M.
J. van der*, gelieven hiervan opgave of betaling te doen,
binnen den tijd van zes weken, gerekend van heden aan
de ondergeteekenden, alsmede diegenen voor wie de over-
ledene zich als borg mogt geïnterponeerd hebben, zich van
anderen te voorzien.

De *testamentaire executeur*
BATAVIA, J. E. KATHMAN, wed. Kuyt.
6 Maart 1834.

—De desolate boedelkamer te Samarang roept, krachtens
dispositie van den raad van justitie te Samarang, dd. 12
Februarij jl., een iegelijk op, die iets te vorderen
heeft van, dan wel verschuldigd is aan den desolaat ver-
klaarden boedel van wijlen *Brutus Benoit*, om daarvan
binnen den tijd van zes weken, aangifte of betaling te
doen ter secretarie van gemelde kamer.

De *desolate boedelkamer* voornoemd.
Namens dezelve.

De *Secretaris*,
Bij indispositie van dezelve.

SAMARANG, D. P. VAN OSSENBRUGGEN.
5 Maart 1834.

POST-KANTOOR.

Wordt ter kennis van het publiek gebracht, dat er op
zaterdag den 11den dezer een brievenpakket voor Holland,
zal gesloten worden per het schip *HELENA CHRIS-
TINA*, kapitein *Martens*.

BATAVIA, De *Postmeester*,
den 11den Maart 1834. P. A. BIK.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Mevrouw de wed. van *Kraaijenoord*, vertrekt naar Ne-
derland.

—Mevrouw de wed. *Sanyai*, vertrekt naar Nederland.

—P. Agerbeek vertrekt naar Pontianak.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De ondergeteekenden hebben de eer het publiek door
deze bekend te maken, dat sedert primo maart jl. de heer
Cassius Darling door hen is toegelaten geworden als deel-
hebber in hun huis van agentschap.

Batavia 7 maart 1834.

PAINE, STRICKER & Co.
—We beg to inform the public that from the 1st day of
march, Mr. *Cassius Darling* is admitted as partner in our
house of agency.

Batavia 7 march 1834.

PAINE, STRICKER & Co.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen.

Maart 7—Amerik. schip *Mandarin*, J. Baffington, van Boston
den 18den oktober 1833.

Maart 8—Ned. schooner *Iris*, M. Groubeek, van Simepoes den 2den
maart.

Maart 9—Ned. schip *Grace*, R. Nichols, van Padang den 4den maart,
passagier, kapitein der infanterie Heijer.

Vertrokken.

Maart 8—Zweedsch brik *Juno*, M. Mijrberg, naar Stockholm.

Maart 10—Ned. brik *Batriot*, J. Cluness, naar Soerabaja.

Schepen liggende ter reede.

Z. Mr. *van der* *Orestor*, korvet *Ajax*; schepen *Helena Chris-
tina*, *Arctis*, *Marie*, *Anna Angustina*, *Grace*, barken *Zephyr*, *Blora*;
schoeners *Swift*, *Lodje*, *Itia*; Amerik. schepen *Ada* en *Hapa*;
Bashaw, *Mandarin*; Zweedsch schip *Oriente*; Eng. schepen *Perse-
verance*, *John*, bark *Caledonia*; schooner *Clementine*; Portug. schip
Nossa Senhora da Luz; brik *Eliza*.

SAMARANG.

Aangekomen.

Maart 7—bark *Boeroong*, R. M. Iver, van Batavia den 27sten

